

MAR I CEL. Tragèdia en tres actes i en vers
GUIMERÀ, Àngel
Editorial Selecta, 1973, Biblioteca Popular teatral, volum 13, 142 pàgines.

L'any 1630 uns corsaris algerians han abordat un vaixell i han fet presoners cristians. L'arraix pirata, Saïd, ordena a una presonera, Blanca, que el curi d'una ferida al braç. En la mateixa nau hi ha presoners el seu pare, Carles, i el seu cosí, Ferran capità del vaixell cristià. Blanca és una novícia que es dirigia a la seva professió solemne a Barcelona. A la nau hi ha Malek, el segon, que serà substituït per Joanot, cristià renegat. Saïd explica la seva història, com el seu pare era moro a València, i el varen matar els cristians, la seva mare, que era cristiana, morta en el viatge cap a Alger, li demana venjança. Blanca s'entendreu pel relat i plora, i es penedeix d'haver plorat. Per influència del seu pare, intenta apunyalar Saïd, que s'ofereix a deixar-se matar, però ella es desmaia. Tots dos es van enamorant, però sense manifestar-ho per por dels altres. Quan arriben a Alger Saïd fa virar mar endins per tal que Blanca no esdevingui esclava, i la tripulació es revolta amb Malek fent de cap. Joanot allibera els cristians pensant que així seria perdonada la seva defecció. Els cristians presoners prenen la nau i fan captiu a Saïd. Blanca ajudada per Ferran el protegeixen del seu pare i els altres que el volen matar, i l'ajuden a fugir. Saïd accepta dient que anirà a cercar Blanca. Però Carles ho intenta evitar, dispara i fereix mortalment la seva filla que s'interposa. Tots dos cauen al mar i moren.

Fa una descripció molt encertada i sorprenent de les emocions dels personatges, que captiven el lector. Malgrat la brevetat de l'acció i els diàlegs es copsa bé l'ambient i les idees, i es viu el drama. El vers sense rima fa més sòbria i natural la narració. «Ha estat la més valorada de les tragèdies històriques de Guimerà. A més de ser parodiada, es té notícia de traduccions al castellà, anglès, esperanto, francès, italià, portuguès, polonès, sicilià i txec. També se n'han fet versions o projectes musicals (com la de Dagoll-Dagom) i cinematogràfics» (Enciclopèdia catalana).

És una representació gràfica de la intolerància i de l'odi entre cultures i religions. L'amor supera l'odi i passa per sobre dels prejudicis i de les ferides de les guerres i els abusos. Blanca representa el cel, és la puresa i l'amor espiritual, és qui acaba sacrificat per l'odi i el fanatisme del seu pare. Els altres personatges, Ferran, i Joanot simbolitzen la tolerància i la superació de les lluites.

24/5/2018
L-A2